

mange Aar, men der har jo ikke været saagunstig Velighed for Gjennemførelsen af den Slags, men nu i Aar har man jo fra alle Sider ment, at der skulde være saglig Forhandling, og saa har jeg tænkt, at det kunde ogsaa være godt, at dette Forslag kom frem. — Jeg skal endnu nærmere omtale de enkelte Paragrafer i Lovforslaget. Sogneraadet vælger en Forligskommission bestaaende af tvende Medlemmer, hvoraf den ene udvælges til Formand og Striftfører, og to Stedfortrædere. Det finder jeg er en simpel og let Wei at gaa. Naar Sogneraadet vælger Mændene, kan det ogsaa undvære den ene til Striftfører; thi de fjende naturligtvis de Bedkommendes Kapaciteter, forinden de vælge dem. At der skal være tv Stedfortrædere, er en Selvfølge. Saa har jeg sagt, at Sogneraadet ogsaa kan lade disse Valg foretage af de Vælgere i Sogneraadskredse, der have Valgret til de almindelige Valg af Sogneraad. Jeg skulde ikke have Noget imod, om dette Thing vilde gaa til at sige, at Forligsmæglerne og Suppleanterne altid skulde vælges paa denne Maade. Jeg antager ogsaa, at de fleste Sogneraad vilde benytte sig deraf, men jeg har dog ikke Noget imod, at Sogneraadene selv udnævne disse Mænd. De andre Bestemmelser med Hensyn til Valgene ere de almindelige nødvendige. Saa er der et Punkt, hvor jeg har tilladt mig at forandre den gjældende Lovgivning i Kraft af en Anskuelse, jeg har, og som ogsaa har Hensyn til andre Forhold, nemlig angaaende Edsvæsenet. Der aflægges jo Eder i Mængde, og ogsaa vi Rigsdagsmænd skulle jo underskrive en Ed. Jeg anser dette for uheldigt. Jeg tillader mig at anse dette for uheldigt, at Rigsdagsmænd jaaledes skulle love og sværge, at de skulle røgte deres Gjerning. Jeg tror, vi have nok i, at en Rigsdagsmand faar sit Mandat af sine Vælgere. Har han ikke de Kapaciteter, der fordres af dem, har han ikke deres Tillid i Forveien, eller er han ikke den Mand, de har anset ham for, hjælper det ikke, om han aflægger en Ed eller to. Det Samme siger jeg med Hensyn til den her omtalte Bestilling og andre Bestillinger, hvor der nu forlanges Ed. Jeg har ikke Noget imod, at Forligsmæglerne, naar de tiltræde deres Hverv, eller Stedfortræderne første Gang, de deltage i en Forligsmægling, skulle i Forligsprotokollen underskrive det Løfte, som jeg har indsat her i Lovforslaget: „Jeg lover herved, at jeg samvittighedsfuldt og efter bedste Evne vil varetage det mig betroede Hverv.“ At han er samvittighedsfuld og har Evner til sit Hverv, det har Sogneraadet eller de, der vælge

ham, troet i Forveien; derfor have de valgt ham. Nu slutter han sig selv dertil ved at sige det Samme: Det kunne I stole paa; det vil jeg gjøre! At bruge Ed der, finder jeg er et Misbrug, saavel som paa mange andre Omraader, hvor jeg ogsaa gjerne vil have det afløst. Noget Andet er det i Forbrydelsessager og med Hensyn til Ed for Retten, det skal jeg ikke sige Noget om, det vil jeg overlade til Juristerne. Om de der kunne komme bort fra det, veed jeg ikke, men jeg har hørt udtale for nogle Aar siden, at der vilde man ikke kunne undvære Eden, og det kan gjerne være; det vil jeg i hvert Fald ikke udtale mig om. Men ved alle de andre Veligheder, de rent civile, tror jeg nok, det vil være rigtigt at komme bort fra Edsafleggelse, og man vil være ligesaa godt, om ikke bedre betrygget ved ikke at have saadanne Eder. — §§ 3 har jeg skrevet: Forligsmæglingen forberedes og foretages efter de hidtil gjældende Regler. Ja det var jo egentlig i Stedet for denne Paragraf, at jeg gjerne vilde have sat en hel Del Paragrafer, kan jeg gjerne sige, om skulde optage alt det, der nu gaar ind under Udtrykket „de gjældende Regler“, alle disse Regler, vedrørende Forligsvæsenet, som jeg nu i samme Paragraf foreslaar, skulle udgives af Ministeriet i en Samling. Jeg vilde gjerne have affattet en Lov, der optog dem alle, men jeg er kun Lægmand, som Alle vide, og efter at have forhandlet med Sagkyndige, med dygtige Jurister, og forelagt dem mit Forslag, have de, efter at have gennemgaaet det — jeg skal sige det her aabent og ligefrem — været: Der er en meget god Tante i Lovforslaget, baade den at Forligsvæsenet flyttes til Kommunerne, og den, at der bliver mindre Kredit, og Lovforslaget vil ogsaa kunne gennemføres nu efter den Udvikling, der er fket her i vort Land — saadan har det hedt sig — men det er ikke muligt, saadan som Forholdene nu ere, at forene alt det i et Lovforslag, det lader sig kun gjøre gennem Ministeriet, der har Alt til sin Raadighed; det vil ikke være muligt for Dig at gjøre det. Og saa blev der paavist mig enkelte Mangler, som jeg strax kunde se, Forslaget havde. Jeg var altsaa nødt til at gaa den almindelige Wei, som jeg paa en Maade selv har paalagt, benyttes ved vor Lovgivning og sige: efter de hidtil gjældende Regler, og altsaa henholde mig til det Bestaaende med Hensyn til alle disse Ting, som kan siges om Forligsmægling, baade hvad der er Gjensstand for tvungen Forligsmægling, og hvad der er unddragen Forligsmægling, hvorledes Parterne i det Hele have at forholde sig, Tidspunktet for Mæglingen og Mæglingss-